

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-06

Diarienummer N165-0242/25

Handläggare

Jörgen Larzon, Robin Akbas

Telefon: 031-365 00 00

E-post: jorgen.larzon@socialsydvast.goteborg.se

Sysselsättning för personer i hemlöshet och/eller med beroendeproblematik

Förslag till beslut

I socialnämnd Sydväst

1. Socialnämnden Sydväst förklarar för egen del uppdraget att "Socialnämnden Sydväst och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att utreda hur personer i hemlöshet och/eller med beroendeproblematik kan erbjudas meningsfull sysselsättning och vägar till arbete. Uppdraget ska genomföras i samverkan med civilsamhället" som slutfört.
2. Socialnämnden Sydväst antecknar slutrapporten av uppdraget till protokollet.
3. Socialnämnden Sydväst beslutar att återrapportera uppdragsrapporten till kommunfullmäktige.
4. Socialnämnd Sydväst godkänner för egen del de föreslagna åtgärderna och ställer sig bakom förvaltningens arbete i denna riktning.
5. Socialnämnden Sydväst översänder rapporten till socialnämnden Centrum, socialnämnden Nordost, socialnämnden Hisingen för ställningstagande av gemensamt genomförande av de föreslagna åtgärderna/förslagen.

Sammanfattning

Socialförvaltningen Sydväst och förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning fick enligt budgetbeslut från Kommunfullmäktige följande uppdrag år 2024:

"Socialnämnden Sydväst och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att utreda hur personer i hemlöshet och/eller med beroendeproblematik kan erbjudas meningsfull sysselsättning och vägar till arbete. Uppdraget ska genomföras i samverkan med civilsamhället."

Uppdraget har verkställts av styrgrupp bestående av avdelningschefer för vuxen och försörjningsstöd respektive boende och hemlöshet från socialförvaltningen Sydväst samt avdelningschef från förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Styrgruppen har i sin tur utsett en arbetsgrupp av tre medarbetare från berörda förvaltningar som färdigställt en rapport.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utredarna har inte utrett de ekonomiska aspekterna då dessa inte bedömts ligga inom uppdraget ramar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Sysselsättning är avgörande för individer utanför arbetsmarknaden, både för deras personliga välmående och för samhället. Arbete bidrar till psykisk och fysisk hälsa, stärker självkänslan och skapar ekonomisk trygghet. Sysselsättning minskar också risken för isolering. Dessutom främjar det social inkludering och minskar samhällets kostnader för bidrag. För dem som står långt från arbetsmarknaden kan praktik, utbildning och arbetsmarknadspolitiska åtgärder vara viktiga vägar till sysselsättning. Studier visar att långvarig arbetslöshet kan öka risken för depression, ångest och fysiska hälsoproblem. Att ha ett jobb ger en känsla av mening, självförtroende och social tillhörighet. För den målgrupp av individer som utredningen avser betyder ovanstående än mer och förslagen som nämns kan syfta till att stärka individens förutsättningar att få arbete eller utbildning.

Bedömning utifrån barnrättsperspektivet

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Samverkan

Information lämnas i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 16 april 2025.

Bilagor

1. Rapport sysselsättning för personer i hemlöshet och beroendeproblematik

Ärendet

Socialnämnden har att ta del av den rapport som färdigställts. Socialnämnden ska ta ställning till om rapporten ska återrapporteras till kommunfullmäktige och anse uppdraget som slutfört.

Beskrivning av ärendet

Utredningens syfte har varit att utgöra ett underlag till en samordnad verksamhetsutveckling, för samtliga berörda förvaltningar, inriktad mot sysselsättning, studier och arbete för personer som står långt ifrån arbetsmarknad eller sysselsättning i kombination med beroendeproblematik samt en eventuell hemlöshetssituation. Utredningen har beaktat de möjligheter som finns att tillgå genom samverkan med civilsamhället.

Utredningen innehåller en sammanställning av behov av stöd till sysselsättning, arbete och studier utifrån ovan nämnda målgrupp i Göteborgs Stad. Vidare innehåller utredningen en beskrivning av hur Göteborgs Stads arbete med att tillgodose dessa behov ser ut idag. I utredningen finns också en övergripande sammanställning av det stöd till sysselsättning och arbete som civilsamhället erbjuder gruppen, både utifrån uppdrag och/eller i samverkan med Göteborgs stad samt i olika öppna verksamheter. Utredningen redogör också översiktligt hur kunskapsläget om vägar till sysselsättning för gruppen ser ut på nationell nivå.

Utredarna har gjort vissa avgränsningar som exkluderat vissa målgrupper och försökt att koncentrera frågorna till den målgrupp som uppdraget avsett.

Utredarna har i huvudsak utgått från nationella riktlinjer vid missbruk och beroende samt vissa allmänt tillgängliga vetenskapliga artiklar riktade specifikt till personer med beroende av alkohol eller droger.

Utredningsarbetet har förhållit sig till flera pågående arbeten inom staden och ambitionen har varit att i möjligaste mån undvika intressekonflikter och dubbelarbete. Det finns även pågående förändringsarbeten på nationell nivå som har bäring på utredningens fokusområde. Det finns fortsatta beroenden och parallella uppdrag som kommer att behöva synkroniseras i ett fortsatt utvecklingsarbete.

Upplägget för insamlande av information för uppdraget har skett genom:

- Mailkorrespondens och intervjuer med nyckelpersoner inom de fyra socialförvaltningarna, förvaltningen för funktionsstöd, arbetsmarknad och vuxenutbildning samt med representanter från civilsamhället.
- Statistik har hämtats från verksamheter som utför insatser inom området, Plattform+, V.40-kartläggningen, Treserva, Psykiatriinventering, Kartläggning av hemlöshet.
- Enkät som skickats till civilsamhällets aktörer inom området.
- Nationella riktlinjer, rapporter och forskning som bedömts vara relevanta för målgruppen.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att utredningen kan utgöra ett underlag till en samordnad verksamhetsutveckling, för samtliga berörda förvaltningar, inriktad mot sysselsättning,

studier och arbete för personer som står långt ifrån arbetsmarknad eller sysselsättning i kombination med beroendeproblematik samt en eventuell hemlöshetssituation.

Utredningen har också beaktat de möjligheter som finns att tillgå genom samverkan med civilsamhället.

De sammanställningar av behov av stöd till sysselsättning, arbete och studier utifrån målgruppen samt beskrivningen av hur Göteborgs Stads arbete med att tillgodose dessa behov ser ut idag ger en bra grund för förvaltningen att utgå från.

Utredningen har pekat på många parallella uppdrag och beroenden. Bland annat nämns följande beroenden:

- Pågående arbete med nämnduppdrag till ArbVux inriktat på att samråda med berörda förvaltningar kring IPS-metodens innehåll.
- Det nyligen uppstartade ESF-projektet ReCharge syftar till att tillgängliggöra metoden Individual Placement Support (IPS).
- Arbetsgruppen för analys, uppföljning och utveckling (Analysgruppen) arbetet kring styrmodell för arbetsrehabiliteringens hemvist.
- Samsjuklighetsutredningens reformer som föreslås införas under en femårig period enligt utredningens förslag (beslut har inte fattats).
- Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet (pågående arbete utifrån förslag från socialdepartementet).
- Ny socialtjänstlag

Utredningen pekar på behov av förbättrad användning av befintliga resurser. En av de identifierade utmaningarna är att befintliga initiativ och insatser inte alltid används på ett effektivt sätt. Budgeterade medel för att möjliggöra placeringar inom arbetsträning saknas eller är otydliga. Även spridningen av information om tillgängliga platser inom stadens organisation är i många fall otydlig. För att förbättra matchningen mellan individer och insatser föreslås inrättandet av en plattform för samverkan mellan placerande myndigheter och utförare. En mer strukturerad kartläggning av tillgängliga insatser skulle kunna underlätta individanpassade lösningar och förbättra effektiviteten i stödinsatserna.

Förvaltningen delar ovanstående tankar gällande förbättringsområden och arbetssätt.

Utredningen pekar på vikten av att genomföra individbaserad systematisk uppföljning av de insatser som utförs för att bedriva en evidensbaserad praktik. Det handlar då om att löpande kunna sammanställa data och uppgifter från en befintlig verksamhets arbete med individer, avseende behov, insatser och resultat på en aggregerad nivå.

Denna information behöver sedan analyseras och tolkas för att skapa lokal kunskap om sin verksamhet, som bidrar till verksamhetsutveckling, beprövad erfarenhet och blir en del av bästa tillgängliga kunskap. Förvaltningen delar bedömningen att det är särskilt angeläget med systematiska uppföljningar när det inte finns relevant forskning för en viss insats. Det kan även hjälpa beslutsfattare att prioritera begränsade samhälleliga resurser.

Utredningen har lyft upp och föreslagit följande utvecklingsområden baserat på genomförda intervjuer, analys av statistik mm, har ett antal områden identifierats som särskilt betydelsefulla för målgruppens möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden eller finna meningsfull sysselsättning.

- Behov hos målgruppen
- Utbud och likvärdighet av insatser
- Integrerade vård- och stödinsatser
- Samordning i Göteborgs Stad
- Användning av bästa tillgängliga kunskap

Förvaltningen delar utredarnas bedömning och förslag om utbud och likvärdighet av insatser. Förvaltningen vill uppmärksamma följande specifika punkter som viktiga.

- Etablera en stadsgemensam process för vägar till sysselsättning, arbete och studier, där individuella behov tillgodoses på ett likvärdigt sätt och där organisatorisk tillhörighet inte påverkar tillgången till stöd och insatser.
- Säkerställa att stadens insatser för sysselsättning, arbete och studier är kända och förankrade hos de professionella som möter målgruppen. Informationen om olika verksamheter ska vara samlad och lättillgänglig.
- Att i ett tidigt skede av en Bostad Först-insats erbjuda och stödja klienten i att ta del av arbete, studier eller meningsfull sysselsättning, utifrån individens önskemål och motivation.
- Tydliggör ansvarsfördelning och finansiering mellan de fyra socialförvaltningarna, förvaltningen för arbetsmarknad- och vuxenutbildning samt funktionsstödsförvaltningen för att säkerställa en likvärdig tillgång till insatser för meningsfull sysselsättning och vägar till arbete för målgruppen.

Sammantaget delar förvaltningen utredningens bedömning av behoven och bedömer att de verksamheter som berörs ska ta sig an det som framkommer i utredningen och arbeta vidare med de förslag som tas upp.

Beslutet ska skickas till:

Kommunfullmäktige, socialnämnd Centrum, socialnämnd Hisingen, socialnämnd Nordost samt nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Jörgen Larzon

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör